

The nestor of Swedish children's literature research has left us

Professor emeritus Göte Klingberg passed away on 26 July 2006 after a period of illness.

Klingberg was awarded his PhD in 1964 with the first doctoral thesis in Sweden on children's literature, *Swedish Literature for Children and Young People 1591–1839*. The influence of Klingberg's thesis and extensive continued research is inestimable. He was the first to systematize and classify Swedish publications in children's literature. Another scholar of Swedish children's literature, Stefan Måhlqvist, has aptly described Klingberg as "the Carolus Linnaeus of research in Swedish children's literature."

One of the many awards he received was the prestigious International Brothers Grimm Award in 1989, often referred to as the Nobel Prize of international research on children's literature. As late as 2003 he was awarded the status of "honorary fellow" by the International Research Society for Children's Literature (IRSCL). Göte Klingberg remained active to the end of his days, and 2007 will see the publication, by the Swedish Institute for Children's Books, of what came to be Klingberg's final contribution in his field: *Pictures for Children's Books on the Nineteenth Century International Market*.

Göte Klingberg will be sorely missed, not only for his outstanding research efforts but also for his wonderful sense of humour and his generous personality. He passed away just a few days before what would have been his eighty-eighth birthday, on 31 July.

The Swedish Institute for Children's Books, 2 August 2006

Göte Klingberg

Professor emeritus Göte Klingberg, Göteborg, har som tidigare meddelats avlidit i en ålder av nära 88 år, kort tid efter hustrun Margaretas bortgång.

Göte Klingberg föddes 1918 i Lovisa, Finland, där hans far var metodistpastor men familjen återvände inom kort till Sverige. Efter avlagd kandidatexamen inom både filosofiska och teologiska fakulteten i Lund blev han 1945 fil lic i pedagogik och tjänstgjorde sedan som lektor, först i Falun under 50-talet och därefter i Göteborg under 60- och förra hälften av 70-talet. Från 1978 och fram till pensioneringen 1984 var han professor i pedagogik i Lund. Efter återflytten till Göteborg följde en lång och ytterst produktiv forskningsperiod då även intresset för klassisk musik odlades.

Klingbergs första skrift 1949 var en handbok i kristendomskunskap för seminarier som upplevde flera upplagor. Han gick vidare med studier i barns religiösa liv och psykologiska problem, allt redovisat i bokform. Under Göteborgsperioden ägnade han också forskartid åt grundskolans litteraturundervisning.

Redan på 50-talet väcktes Klingbergs intresse för barnlitteraturens historia och 1964 lade han fram sin doktorsavhandling *Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591–1839* vid Uppsala universitet i ämnet pedagogik. Den imponerande historiken, åtföljd av en hel rad böcker och uppsatser som öppnade nya perspektiv på barnlitteraturen, lade en stabil grund för den forskning som började växa fram inom svensk litteraturveten-

skap. I rask följd utgav Klingberg nu viktiga översikter som *Barn- och ungdomslitteraturen* (1970), *Så levde barnen förr* (1971) och *Barnlitteraturforskning – en introduktion* (1972).

Göte Klingberg blev också tidigt ett namn inom den internationella forskningen om barns läsning tack vare böcker, uppsatser och kongressföredrag på tyska, engelska och franska. Inom *International Research Society for Children's Literature* som han var med att grunda verkade han som ordförande 1974–78. Och respekten växte genom alltför lärda och väl presenterade studier i ämnen som den fantastiska berättelsen, översättningsfrågor, brittiska barnkammarrim och barnboksmiljöer, svensk folklig barnvers, äldre svensk barnboksmarknad och bilderboksproduktion.

Inför 70-årsdagen 1988 hyllades han i *Barnboken* av de tyska professorskollegerna Klaus Doderer och Theodor Brüggemann för sina insatser när ett internationellt nätverk för barnboksforskning byggdes upp. Barnboksinstitutet i Osaka, Japan, tilldelade honom 1989 utmärkelsen *International Brothers Grimm Award*, som ges till världens främsta forskare inom området, och 2003 utnämndes han med acklamation till IRS-CL:s "honorary fellow". I Sverige belönades han bl.a. med Svenska barnboksinstitutets förtjänsttecken, Gulliverpriset och hedersledamotskap i Barnboksakademin.

Göte Klingbergs magnum opus är självklart kartläggningen byggd på grundforskning av hela barn- och ungdomsboksutgivningen i Sverige 1591–1889. Första delen till och med 1839 hade han klarat av i an-

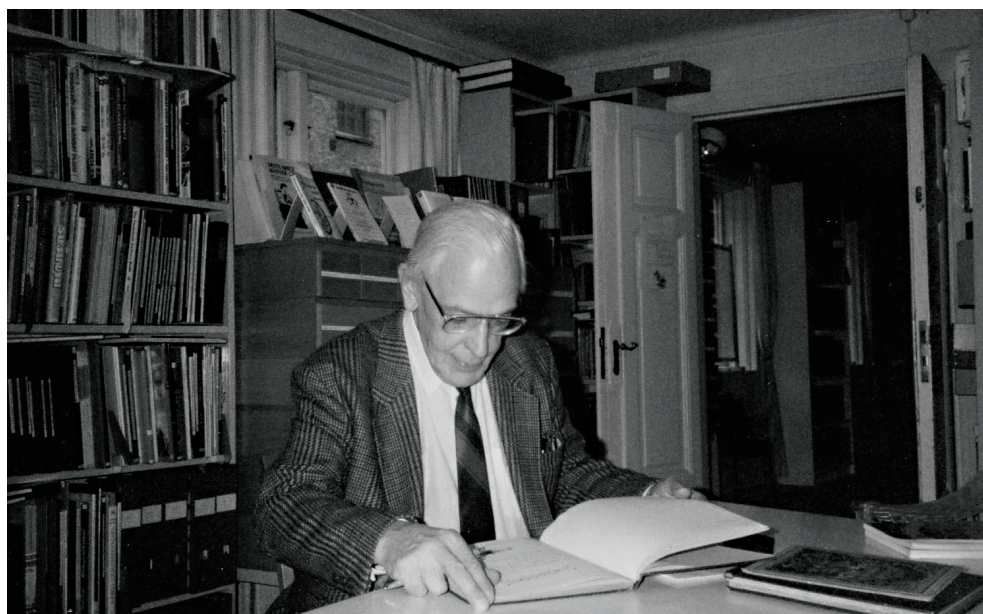

Foto: SBI

slutning till doktorsavhandlingen. År 1988 kunde han i samarbete med Lundakollegan docent Ingar Bratt slutredovisa ytterligare femtio år av sitt bibliografiprojekt, vilket krävde inte mindre än tre sexhundra sidiga band för att beskrivning och klassificering av nära 4 800 titlar skulle rymmas. 1890-talet blev senare inventerat av Bratt i en lika diger volym, upplagd enligt Klingbergs karteringsmodell. Två hittills otryckta engelskspråkiga manus kommer att tillföra området fördjupade kunskaper om den äldre svenska barnlitteraturen och om 1800-talets internationella bilderbokshandtering.

Klingbergs forskningskapacitet och upptäckariver var enastående och vid en kongress kallades han för barnbokens egen Linné – en skämtsam presentation men med åtskilligt av sanning. Han ägnade också mycket tid åt släktforskning och delade Linnés botaniska intresse med hustrun Margareta. Med utgångspunkt i sommarvistet på Särö utforskade de och kartlade

växtligheten på flera öar i norra Hallands skärgård.

Med sitt starka krav på klarhet, överblick och fullständighet och sin begåvning för att göra pregnanta klassificeringar blev Göte Klingberg sannerligen även barnboksrikets kartläggare. Hans resliga gestalt och korrekta yttre kunde inge respekt, men i likhet med många anglosaxiska föregångare på barnboksområdet ägde han humor och en genuin förtjusning i det stoff han ägnade sig åt. Inte bara den eminente forskaren utan också barnbokspersonligheten Göte Klingberg kommer vi att sakna.

Lars Furuland

Professor em. i litteraturvetenskap

Sonja Svensson

F.d. chef för Svenska barnboksinstitutet

En förteckning över Göte Klingbergs skrifter finns i boken Tryckta skrifter 1931–1999, Svenska barnboksinstitutets skriftserie, nr 74.